

Subsidieoproep: Ondersteuning maatschappelijke beweging tegen eenzaamheid

Onderwerpen: eenzaamheid, kwetsbaarheid, ouderen, WAC-advies, nationale en/of lokale coalitie eenzaamheid, databank sociale interventies, publiek-private samenwerking, Een tegen eenzaamheid

Datum geplaatst: 30 juni 2020

Vooraanmelding: 31 juli 2020

Deadline aanvraag: 1 september 2020, 14.00 uur

INHOUD

INHOUD.....	1
ACHTERGROND	2
Vormen van eenzaamheid	2
CONTEXT.....	2
Eén tegen eenzaamheid	2
Programma Langdurige Zorg en Ondersteuning	3
DOEL SUBSIDIEOPROEP.....	4
Doorontwikkeling van bestaande initiatieven	4
Publiek-private samenwerking	4
Corona proof	4
Mijlpalen	4
RANDVOORWAARDEN	5
Wie kan aanvragen?	5
Welk bedrag kan aangevraagd worden?	5
BEOORDELINGSCRITERIA	6
Relevantiecriteria	6
Kwaliteitscriteria	7
Prioriteringskader	8
PROCEDURE & TIJDPAD	8
Toestemming	8
Beoordelingsprocedure	9
Tijdpad	9
INDIENEN.....	9
Vooraanmelding	9
Indiening (via ProjectNet).....	10
TIPS	10
Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	10
Inhoudelijke vragen	10
Technische vragen.....	10
Downloads en links:	10
Bibliografie	11
Bijlage 1 – Handige bronnen voor uw aanvraag	12

ACHTERGROND

Er zijn momenteel 1,3 miljoen mensen in Nederland 75 jaar of ouder. Er wordt verwacht dat dit in 2030 zal stijgen naar 2,1 miljoen 75-plussers (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2018). Als mensen ouder worden kunnen zij geconfronteerd worden met fysieke en sociale ongemakken of problemen waaronder het gevoel van eenzaamheid (RIVM, 2019). Ruim 50% van de 75-plussers voelt zich eenzaam en bij de 85-plussers loopt dit percentage op tot ruim 60% (Volksgezondheidszorg.info, 2019).

Vormen van eenzaamheid

Eenzaamheid is een complex probleem. Het gaat over het gevoel van verlatenheid, het gebrek aan zingeving of het ontbreken van intimiteit. Hierin wordt onderscheid gemaakt in sociale, emotionele en existentiële eenzaamheid (Eenzaam.nl, 2019).

Sociale eenzaamheid	Emotionele eenzaamheid	Existentiële eenzaamheid
Sociale eenzaamheid draait om minder contact hebben met andere mensen dan je wenst. Denk aan het missen van vrienden, kennissen of collega's. Het sociaal netwerk schiet te kort. Er is een sociale behoefte.	Emotionele eenzaamheid treedt op als iemand een hechte, intieme band mist met één of meerdere personen. Meestal gaat het om de levenspartner. Er is een emotionele behoefte.	Bij existentiële eenzaamheid gaat het meer over zingeving dan over je sociale contacten. Het wordt omschreven als een verloren en zwervend gevoel, geen eigen plek of rol in het leven kennen, een gevoel van zinloosheid.

De coronapandemie (hierna aangeduid als COVID-19) en de hieruit voortvloeiende overheidsmaatregelen¹ hebben een grote impact op de zorg en onze samenleving. Ouderen, in het bijzonder degenen die afhankelijk zijn van Langdurige Zorg en Ondersteuning (LZO) en/of eenzaam zijn, vormen een groep die hard getroffen wordt door deze maatregelen. De bestaande eenzaamheid onder ouderen zowel thuis als in het verpleeghuis^[1] wordt vergroot daarnaast is er een toename te zien van het aantal ouderen dat eenzaamheid ervaart. Tegelijkertijd zien we breder in de maatschappij enorm veel initiatieven ontstaan die op enigerlei wijze inspelen op de negatieve gevolgen van de maatregelen. Evenals het ontstaan van inspirerende samenwerkingen ook op het gebied van het signaleren, voorkomen en verminderen van eenzaamheid. Dit voedt de motivatie om op gestructureerde wijze aan de slag te gaan met de aanpak van eenzaamheid en tevens de maatschappelijke beweging tegen eenzaamheid te ondersteunen.

CONTEXT

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft in maart 2018 het 'Pact voor de Ouderenzorg' gelanceerd. Vanuit dit pact zijn er drie actieprogramma's opgezet, namelijk "Thuis in het verpleeghuis", "Langer Thuis" en "Eén tegen eenzaamheid". De huidige subsidieoproep sluit aan bij het actieprogramma "[Eén tegen eenzaamheid](#)". Vanuit dit actieprogramma is in opdracht van VWS medio 2019 door ZonMw een deelprogramma ter ondersteuning van de acties binnen Eén tegen eenzaamheid ontwikkeld. De eerder uitgezette pilotrondes alsmede de onderhavige subsidieoproepen zijn een onderdeel van dit programma.

Eén tegen eenzaamheid

Het doel van dit actieprogramma is het doorbreken van eenzaamheid en het terugdringen van het aantal mensen dat eenzaamheid ervaart. Dit gebeurt primair middels landelijke en lokale coalities die door VWS worden ondersteund. Gezamenlijk wordt de bestrijding van eenzaamheid ingezet via twee actielijnen:

- a. Het signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid
- b. Het doorbreken en duurzaam aanpakken van eenzaamheid

^[1] <https://www.zonmw.nl/nl/actueel/nieuws/detail/item/trimbos-instituut-publiceert-resultaten-onderzoek-psychische-gezondheid-in-verpleeghuizen/>

Het programma is ingericht om kennis in het veld te vergroten en een netwerkstructuur met landelijke dekking op te zetten. Hierin wordt voortgebouwd op bestaande activiteiten en worden best practices bij elkaar gebracht. Eén van de onderdelen van het programma is de oprichting van lokale coalities tegen eenzaamheid die een afspiegeling zijn van de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid. In deze lokale coalities werken (publieke en private) organisaties met elkaar samen in een gemeentelijke aanpak tegen eenzaamheid.

Een onderdeel van het programma is de Wetenschappelijke Advies Commissie (WAC) die als opdracht heeft te adviseren over de monitoring en effectiviteit van de aanpak tegen eenzaamheid. Zij heeft op 17 mei 2019 een [advies](#) uitgebracht waarin is aangegeven dat het ontbreekt aan voldoende goed onderzoek dat duidelijk aantoont welke aanpak onder welke omstandigheden het meeste effect sorteert. De databank [Effectieve sociale interventies](#) van Movisie wordt aangedragen als middel om informatie over interventies te delen. Om kennis overdraagbaar te maken en systematisch te onderzoeken beschrijft de adviescommissie vier stappen:

1. Inventariseer de veelbelovende activiteiten;
2. Voer een procesevaluatie uit en beschrijf de activiteiten;
3. Onderbouw de goed beschreven interventies;
4. Onderzoek de effectiviteit van de goed onderbouwde interventies (Wetenschappelijke Advies Commissie, 2019).

Programma Langdurige Zorg en Ondersteuning

Het [programma Langdurige Zorg en Ondersteuning](#) (LZO) van ZonMw bouwt sinds juli 2018, vanuit het perspectief van de cliënt en samen met maatschappelijke stakeholders aan een innovatieve en duurzame kennisbasis voor de langdurige zorg en ondersteuningssector. Daarnaast bouwt zij aan de ontwikkeling en ondersteuning van lokale netwerken zorg en ondersteuning voor thuiswonende ouderen in het kader van het VWS programma Langer Thuis.

De derde doelstelling van het programma LZO is gericht op het **doorbreken van de trend van eenzaamheid onder ouderen** in het kader van het VWS programma Eén tegen eenzaamheid. In het licht van de COVID-19 pandemie is deze doelstelling actueler dan ooit.

In de uitwerking van de doelstelling worden twee fasen onderscheiden. De eerste fase is reeds afgerond en betrof een pilot. Deze pilot heeft een eerste impuls gegeven aan de ondersteuning van startende en reeds bestaande initiatieven op lokaal niveau gericht op het verminderen van eenzaamheid. Daarnaast hebben de ingediende aanvragen bijgedragen aan het overzicht van initiatieven. De kennis, analyse van en ervaring uit de pilotfase is gebruikt om richting te geven aan de tweede fase van het programma. Deze tweede fase bestaat uit een tweetal oproepen.

Stroom 1: Kwaliteitsontwikkeling beloftevolle eenzaamheidsinterventies (op uitnodiging): gericht op de ondersteuning van de doorontwikkeling en kwaliteitsontwikkeling van **beloftevolle interventies** en activiteiten die, in aansluiting op het WAC-advies, leiden tot toelating tot het erkenningstraject van een van de databanken erkende interventies¹.

Alleen interventies die hiervoor een uitnodiging hebben ontvangen kunnen een aanvraag indienen.

Stroom 2: Ondersteuning maatschappelijke beweging tegen eenzaamheid: gericht op de duurzame doorontwikkeling van reeds **bestaande initiatieven** desgewenst in combinatie met het uitbreiden van het initiatief. Het overdraagbaar maken van kennis en systematisch toetsen van het initiatief vormt een integraal onderdeel van de subsidie bestaande uit het evalueren en beschrijven van het initiatief. Alsook het maken van plannen voor het verduurzamen en borgen van de initiatieven

Voorliggende subsidieoproep heeft betrekking op:

Stroom 2 – Ondersteuning maatschappelijke beweging tegen eenzaamheid.

¹ <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2019-11/Erkenning-van-interventies-2019-Notitie-samenwerkingsverband-databanken.pdf>

DOEL SUBSIDIEOPROEP

Deze subsidieoproep heeft als doel het stimuleren van de duurzame doorontwikkeling eventueel in combinatie met uitbreiding van bestaande initiatieven gericht op het signaleren, voorkomen en/of verminderen van sociale of emotionele eenzaamheid primair bij ouderen boven de 75 jaar. Het overdraagbaar maken van kennis en systematisch toetsen van het initiatief vormt een integraal onderdeel van de subsidie bestaande uit het evalueren en beschrijven van de initiatieven. Alsook het maken van plannen voor het verduurzamen en borgen van uw initiatief. U kunt voor de verschillende stappen in de uitvoering van uw project expertise inhuren om u hierbij te ondersteunen.

Doorontwikkeling van bestaande initiatieven

De oproep is bedoeld voor bestaande initiatieven die op lokaal niveau impact genereren voor de doelgroep. Dit kunnen lokale initiatieven zijn, maar ook landelijke die hun initiatief regionaal of lokaal willen uitbreiden. Passend bij het ontwikkelingsstadium van het initiatief kunt u binnen deze subsidieoproep subsidie aanvragen voor uitvoeringsactiviteiten gericht op het doorontwikkelen desgewenst in combinatie met het uitbreiden van het initiatief. Uitbreiding van het initiatief kan gericht zijn op de huidige locatie (denk aan het uitbreiden van het bereik of specifieke doelgroepen) of naar nieuwe locaties.

Publiek-private samenwerking

Voor een duurzame doorontwikkeling is publiek-private samenwerking van belang. Dit wordt dan ook gestimuleerd binnen deze oproep. Bij samenwerking met een private partij is het belangrijk dat het initiatief dichtbij de kernactiviteiten van de onderneming ligt. Dit betekent dat de onderneming de toegevoegde waarde van het initiatief op haar kernactiviteiten onderkent. Wanneer er niet direct een link is met de kernactiviteiten van de onderneming, is er minimaal sprake van maatschappelijk verantwoord ondernemen. In dit geval heeft het initiatief niet zonder meer een meerwaarde voor de onderneming, maar wordt er vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid samengewerkt.

Corona proof

De COVID-19 en de hieruit voortvloeiende overheidsmaatregelen hebben een grote impact op de zorg en onze samenleving. Er is een toename te zien van het aantal ouderen dat eenzaamheid ervaart en ouderen die al eenzaam waren worden hard getroffen wordt door deze maatregelen zowel thuis als in het verpleeghuis.

Gezien deze omstandigheden is het van groot belang dat de projecten die worden ingediend juist nu ook kunnen worden uitgevoerd. Met andere woorden dat de eenzaamheid onder ouderen ook in deze periode wordt aangepakt. Dit betekent dat de projecten te allen tijde conform de overheidsmaatregelen moeten en kunnen worden uitgevoerd. Overheidsmaatregelen vanwege de COVID-19 pandemie zijn dan ook geen reden voor het verlenen van uitstel van de uitvoering van gehonoreerde projecten. Alle onderdelen van uw project dienen te allen tijde gedurende de gehele looptijd van uw project conform de actuele overheidsmaatregelen² te worden uitgevoerd.

Mijlpalen

Na afloop van het project zijn de volgende mijlpalen behaald en eindproducten opgeleverd:

1. Het bestaande initiatief is uitgebreid of heeft een aantoonbare ontwikkeling doorgemaakt.
2. Vanaf de aanvraag en elke daaropvolgende fase van het project is een vertegenwoordiger uit de doelgroep betrokken.
3. Rapportage van de procesevaluatie: een procesevaluatie aan de hand van de bijlage uit het [informatieblad](#) van de databank 'Effectieve sociale interventies'. Door middel van deze procesevaluatie maakt u inzichtelijk wat er goed en minder goed is gegaan bij uw initiatief, wat zijn de geleerde lessen en welke verbeteringen u gaat doorvoeren.
4. Een beschrijving van hoe de samenwerking verliep, zowel in algemene zin als meer specifiek tussen de publieke en private partners die betrokken zijn bij het initiatief. Wat ging er goed? Waar liep u tegenaan? Wat zijn geleerde lessen?
5. Een beschrijving van de verduurzamingsactiviteiten van uw initiatief, zowel in de uitvoering, organisatie als op financieel vlak.

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

6. Een getekende samenwerkingsovereenkomst. Dit is een onderdeel van de verduurzamingsactiviteiten.

De gestelde mijlpalen en eindproducten maken onderdeel uit van het eindverslag en dienen te worden opgeleverd aan het einde van het project. ZonMw organiseert projectleidersbijeenkomsten om u hierin te ondersteunen

RANDVOORWAARDEN

U dient minimaal aan de volgende randvoorwaarden te voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor subsidie:

- Het initiatief heeft een duidelijke en expliciete³ focus op het voorkomen en/of verminderen, eventueel gecombineerd met signaleren, van sociale en/of emotionele eenzaamheid onder ouderen (75+). Ouderen (75+) worden specifiek benoemd als (sub)doelgroep in uw initiatief.
- Het initiatief is **niet** een nieuw op te zetten initiatief en/of organisatie zijn.
- Uw initiatief is aangesloten, of voornemens om aan te sluiten bij, de landelijke coalitie of één van de lokale coalities Eén tegen eenzaamheid.
- Gezien de omstandigheden met betrekking tot de COVID-19 pandemie zijn overheidsmaatregelen geen reden voor het verlenen van uitstel van de uitvoering van uw project. Alle onderdelen van uw project dienen te allen tijde gedurende de gehele looptijd van uw project conform de actuele [overheidsmaatregelen](#)⁴ te worden uitgevoerd. U dient hier een verklaring voor af te geven, zoals opgenomen in het aanvraagformulier (onderdeel G).

Wie kan aanvragen?

- De aanvragende partij is een reeds bestaande non-profit organisatie, publieke organisatie (zoals een gemeente), een aanbieder van zorg, ondersteuning of welzijn.
- De initiatief eigenaar is mede-aanvrager van het project.
- Subsidie wordt aangevraagd door een publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon van een Nederlandse organisatie.
- Eén partij fungeert als hoofdaanvrager.
- De aanvragende partij werkt samen met minimaal één andere lokale organisatie. Hierbij kunt u denken aan lokale coalities, gemeenten, welzijnsorganisaties, ouderenvertegenwoordigers, zorginstellingen, woningcorporaties, bedrijven, verenigingen, burgerinitiatieven, bibliotheken, GGDen en private partners.
- De projectgroep bestaat bij voorkeur uit samenwerkingspartners uit zowel het publieke als het private domein (publiek-private samenwerking).
- Minimaal één van de aanvragende organisaties staat in direct contact met de doelgroep. U kunt hierbij denken aan welzijnsorganisaties, zorginstellingen, ouderenvertegenwoordigers etc.
- U beschikt, specifiek voor dit project, over een getekende intentieverklaring tot samenwerking.
- Eén persoon wordt aangesteld als projectleider/penvoerder van het project. De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering en coördinatie van het project en is contactpersoon voor ZonMw.
- Wanneer u een uitnodiging heeft ontvangen voor de subsidieoproep: *Beloftevolle eenzaamheidsinterventies op weg naar erkenning* en daarvoor een aanvraag indient kunt u niet ook een aanvraag indienen voor de voorliggende oproep.
- Wanneer uw project reeds is gehonoreerd binnen de pilotronde: *Versterking aanpak eenzaamheid – bestaande/startende lokale initiatieven*, kunt u niet een aanvraag indienen voor de voorliggende oproep.

Welk bedrag kan aangevraagd worden?

- De subsidie die aangevraagd kan worden binnen deze subsidieoproep bedraagt **maximaal € 40.000,-** per project. De looptijd van het project bedraagt **minimaal 12 en maximaal 18 maanden**.

³ Expliciet betekent: duidelijk, letterlijk zo gezegd, uitdrukkelijk

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

- Voor deze subsidieoproep is in **totaal € 800.000,-** beschikbaar. Indien er meer aanvragen in aanmerking komen voor honorering dan er budget beschikbaar is, worden de aanvragen geprioriteerd.
- Cofinanciering is verplicht. Er dient **minimaal 25% cofinanciering** te worden bijgedragen. Cofinanciering kan worden bijgedragen in cash of in kind. Bijvoorbeeld, als u de maximale subsidie van € 40.000,- wilt aanvragen, dient uw project begroot te zijn op minimaal € 50.000,- en is uw eigen bijdrage minimaal €10.000,-.
- Binnen deze subsidie kunnen kosten vergoed worden voor:
 - Vergoeding voor inzet van de doelgroep op basis van 'ervaringsdeskundigheid' bij de (door)ontwikkeling van het initiatief; minimaal 5% van het aangevraagde subsidiebedrag.
 - Kosten voor het uitvoeren van het initiatief ten laste van de subsidie;
 - Materiële kosten; maximaal € 5.000
 - Vergoeding voor:
 - inzet personeel voor:
 - de uitvoering van uw initiatief
 - het organiseren van bijeenkomsten
 - uitbreiden van uw initiatief
 - inzet personeel voor en/of externe ondersteuning bij:
 - Procesevaluatie
 - Verduurzaming van uw initiatief
 -

NB: 'Onvoorziene kosten', reguliere zorg en ondersteuningsdiensten en bouwkundige werkzaamheden komen niet in aanmerking voor subsidie.

BEOORDELINGSCRITERIA

De programmacommissie beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van alle aanvragen. Hieronder staan de van toepassing zijnde relevantie- en kwaliteitscriteria.

Relevantiecriteria

De vier relevantiecriteria zijn:

1. Initiatief

- Uw initiatief is relevant voor de (doelstelling van de) oproep.
- U heeft de doelen en subdoelen voor uw initiatief geformuleerd in aansluiting op een of meerdere subdoelen als benoemd in het [artikel van Bouwman en Van Tilburg](#), Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie, volume 51, 2020
- Uw initiatief is al eerder uitgevoerd en de ervaringen hiermee zijn in uw voorstel beschreven.
- U gaat het initiatief doorontwikkelen mogelijk in combinatie met het uitbreiden op locatie of naar andere locaties.
- Aannemelijk is gemaakt dat de doorontwikkeling en eventuele uitbreiding van het initiatief duurzaam zal zijn.
- Er is een duidelijke toegevoegde waarde van (de uitbreiding van) uw initiatief op het huidige aanbod op de uitvoeringslocatie.

2. De doelgroep

- De doelgroep van project is helder beschreven.
- De behoefte van de doelgroep op de uitvoeringslocatie is beschreven en sluit aan op de doelstelling van uw project.
- Het initiatief is primair gericht op het voorkomen en verminderen van eenzaamheid voor de doelgroep ouderen van 75 jaar en ouder. Indien de doelgroep ook ouderen jonger dan 75 jaar betreft is de urgentie en noodzaak van het bedienen van deze doelgroep aannemelijk gemaakt in relatie tot de doelstelling van uw project en helder beschreven. U geeft nadrukkelijk aan of en op welke wijze uw **project** specifieke groepen ouderen, met bijvoorbeeld een verstandelijke beperking, dementie of psychiatrische problematiek bereikt.

- De doelgroep van uw project is op basis van *'ervaringsdeskundigheid'* in alle fasen van uw project actief betrokken *bij de voorbereiding, uitvoering en doorontwikkeling van uw initiatief.*

3. Samenwerking

- Uw **initiatief** is aangesloten bij, of voornemens om aan te sluiten bij, de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid of één van de lokale coalities Eén tegen eenzaamheid.
- Uw samenwerking bestaat uit relevante (lokale) partijen. Hierbij kunt u denken aan lokale coalities, welzijnsorganisaties, gemeenten, ouderenvertegenwoordigers, zorginstellingen, woningcorporaties, bedrijven, verenigingen, burgerinitiatieven, bibliotheken, GGD-en.
- Minimaal één van de aanvragende organisaties staat in direct contact met de doelgroep.
- Er wordt bij voorkeur samengewerkt tussen partners uit zowel het publieke als het private domein (publiek-private samenwerking) en deze samenwerking is vastgelegd in een intentieverklaring.
- Aannemelijk is gemaakt dat de private partij de toegevoegde waarde van het initiatief op hun kernactiviteiten onderkent of dat het een sociale onderneming⁵ betreft.

4. Corona proof

- Aannemelijk is gemaakt dat alle onderdelen van uw project te allen tijde conform de geldende overheidsmaatregelen⁶ kunnen en zullen worden uitgevoerd.

Kwaliteitscriteria

De zes kwaliteitscriteria zijn:

1. Heldere doelstelling

- U heeft een concreet en haalbaar doel voor het project uitgewerkt die aansluit bij de context van het initiatief de en behoefte van de doelgroep.

2. Plan van aanpak

- Het plan van aanpak beschrijft wat u gaat doen gedurende het beoogde project. Dit is stapsgewijs, concreet en helder beschreven.
- Uit het plan van aanpak wordt helder op welke wijze de doelstellingen inclusief verplichte mijlpalen worden gehaald.
- Het plan van aanpak heeft een heldere tijdsplanning.
- Uit het plan van aanpak komt naar voren dat er rekening is gehouden met de vorm van eenzaamheid.

3. Haalbaarheid

- Het is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de doorontwikkeling en indien van toepassing de uitbreiding van het initiatief haalbaar is in tijd, geld, mankracht en belastbaarheid van mensen, gerelateerd aan het beoogde bereik van uw initiatief.

4. Samenstelling projectgroep

- De samenstelling van de projectgroep en de wijze waarop wordt samengewerkt is helder beschreven, inclusief de deelname door de doelgroep op basis van *'ervaringsdeskundigheid'*. De expertise, taken en verantwoordelijkheden van de verschillende projectgroep leden zijn beschreven gemaakt.
- De samenwerking met relevante partijen is duidelijk uitgewerkt.

5. Verduurzaming van het initiatief

- U beschrijft welke verduurzamingsactiviteiten u voornemens bent te gaan ondernemen; zodat het initiatief ook na het beëindigen van incidentele subsidies voortgezet kan worden. Hierbij besteedt u ook aandacht aan de verspreiding van de opgedane kennis en ervaring binnen het subsidietraject.

6. Begroting

⁵ <https://www.kvk.nl/advies-en-informatie/https://www.kvk.nl/advies-en-informatie/bedrijf-starten/sociale-onderneming>

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

- Het aangevraagde budget is realistisch onderbouwd in verhouding tot de uitvoering van het initiatief en de omvang van het project, het aantal locaties en te bereiken aantal (eenzame) ouderen.
- De subsidie die aangevraagd kan worden binnen deze subsidieoproep bedraagt maximaal € 40.000,-. De looptijd van het project bedraagt minimaal 12 en maximaal 18 maanden.
- De cofinanciering bedraagt minstens 25% van het aangevraagde bedrag.
- Binnen deze subsidie kunnen kosten vergoed worden voor:
 - Vergoeding voor inzet van de doelgroep bij de (door)ontwikkeling van het initiatief; minimaal 5% van het aangevraagde subsidiebedrag.
 - Kosten voor het uitvoeren van het initiatief ten laste van de subsidie;
 - Materiële kosten; maximaal € 5.000
 - Vergoeding voor:
 - inzet personeel voor:
 - de uitvoering van uw initiatief
 - het organiseren van bijeenkomsten
 - vergoeding voor (externe ondersteuning bij):
 - de procesevaluatie
 - de verduurzaming van uw initiatief
 - 'Onvoorziene kosten', reguliere zorg-, welzijns- en ondersteuningsdiensten en bouwkundige werkzaamheden komen niet in aanmerking voor subsidie.

Prioriteringskader

ZonMw kan de onderstaande punten meenemen in de prioritering:

Als er meer aanvragen als (zeer) relevant en voldoende/goed worden beoordeeld dan er budget beschikbaar is, zal er op basis van onderstaande punten een nadere prioritering plaatsvinden:

- Mate van betrokkenheid van de doelgroep
- Aansluiting bij lokale coalitie en/of landelijke coalitie.
- Het bereiken van groepen ouderen met een specifieke achtergrond op kenmerken zoals sekse, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele geaardheid of een verstandelijke beperking, dementie of psychiatrische problematiek is een pré.
- Publiek-private samenwerking is een pré.
- Landelijke spreiding in aanvulling op de in de pilot gehonoreerde projecten.

PROCEDURE & TIJDPAD

Houd bij het schrijven van de subsidieaanvraag rekening met de volgende punten:

- Schrijf uw aanvraag in het Nederlands uitsluitend middels het [aanvraagformulier](#)
- Uitgewerkte subsidieaanvragen dienen te voldoen aan de [Algemene subsidiebepalingen](#). Op de pagina [voorwaarden en financiën](#) vindt u ook informatie over de METC.
- Het is verplicht om bij een subsidieaanvraag een begroting toe te voegen.
- Door de aanvrager mee te sturen verplichte bijlage(n), zie downloads en links:
 - [Aanvraagformulier](#) (max. 12 A4, lettertype Arial, grootte 10)
 - Getekende [intentieverklaring](#)
 - [Begroting ZonMw-format Overige Instellingen](#)
- Met uitzondering van de hierboven verplicht gestelde bijlagen, worden andere bijlagen **niet** meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag. Uitzondering hierop zijn optionele bijlages waar figuren en/of tabellen aangeleverd kunnen worden.

Toestemming

- Door in te dienen in deze subsidieronde gaat u akkoord met deelname aan nog te plannen activiteiten gericht op onderlinge uitwisseling van ervaringen en kennis, het beschikbaar stellen van data ten behoeve van de landelijke kennisontwikkeling en deelname aan een eventueel overkoepelend onderzoek. Door activiteiten te organiseren, bijvoorbeeld een projectleidersbijeenkomst, willen wij ervoor zorgen dat opgedane kennis actief wordt gedeeld. Voor deelname aan deze activiteiten nemen wij, indien uw aanvraag wordt gehonoreerd, t.z.t. contact met u op.

- Ook gaat u akkoord met opname van uw initiatief in de inventarisatie van initiatieven gericht op de bestrijding en voorkoming van eenzaamheid en functionele publicatie op diverse websites zoals van ZonMw, ministerie van VWS et cetera.

Beoordelingsprocedure

De beoordelingsprocedure vindt plaats in de volgende 6 stappen:

- Na het indienen van uw subsidieaanvraag controleert ZonMw of uw subsidieaanvraag compleet is en in behandeling kan worden genomen. Zie tips voor het procesverloop indien uw aanvraag niet compleet bevonden wordt.
- Er vindt een controle plaats of de geformuleerde randvoorwaarden.
- De subsidieaanvragen die aan de hierboven genoemde eisen (onder randvoorwaarden) voldoen, worden beoordeeld op basis van bovenstaande kwaliteitscriteria door het ZonMw bureau.
- De bevindingen en vragen van het ZonMw-bureau over uw subsidieaanvraag worden aan u voorgelegd (hoor), waarna u in de gelegenheid wordt gesteld hier schriftelijk op te reageren (wederhoor).
- Alle aanvragen worden met het oordeel van het ZonMw-bureau en het wederhoor voorgelegd aan de subcommissie Eenzaamheid van de programma commissie LZO.
- De subcommissie Eenzaamheid brengt op basis van de aanvraag, het hoor en wederhoor advies uit aan het bestuur van ZonMw over het al dan niet honoreren van de aanvragen en het aanbrengen van een prioritering* indien nodig, waarna definitieve besluitvorming plaatsvindt. Alleen aanvragen die minimaal als Relevant en Goed beoordeeld zijn, komen in aanmerking voor honorering.

Bij de beoordeling van de subsidieaanvragen wordt onderstaande matrix voor de prioritering gehanteerd. Zoals in de matrix is aangegeven komen alleen aanvragen met een relevantiescore van 'zeer relevant' of 'relevant' en een kwaliteitsoordeel van 'zeer goed', of 'goed' in aanmerking voor honorering. Indien nodig vindt er prioritering van de aanvragen plaats aan de hand van het aanvullend beoordelingskader.

Relevantie	Ze	Relevant	Laag relevant	Onvoldoende relevant
Kwaliteit				
Ze	1	3	Afwijzen	Afwijzen
Goed	2	4	Afwijzen	Afwijzen
Voldoende	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen
Matig	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen
Onvoldoende	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen

Tijdpad

Deadline vooraanmelding	31 juli 2020
Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	1 september 2020 (14.00 uur)
Gelegenheid tot wederhoor	1-8 oktober 2020
Besluit	begin december 2020
Indienen meldingsformulier	15 december 2020
Uiterlijke startdatum	15 januari 2021

*Afhankelijk van het aantal aanvragen kan het tijdpad worden aangepast.

INDIENEN

Vooraanmelding

Als u voornemens bent om uiterlijk 1 september een subsidieaanvraag in te dienen, dan vragen wij u zich hiervoor uiterlijk 31 juli aan te melden. Dit doet u door een mail te sturen naar eenzaamheid-lzo@zonmw.nl met daarin de naam van uw initiatief en de naam, organisatie en contactgegevens van de beoogde hoofdaanvrager.

Indiening (via ProjectNet)

Aanvragen kunnen uitsluitend en conform de richtlijnen worden ingediend via het online indiensysteem van ZonMw (ProjectNet). Sluitingsdatum voor het indienen is 1 september, om 14.00 uur.

TIPS

- Als u nog niet eerder met ProjectNet heeft gewerkt moet u zich eerst aanmelden als 'Nieuwe gebruiker'. Zie de [handleiding](#) om een account aan te maken. NB: Houdt er rekening mee dat tussen het aanmaken van een account en het activeren van uw account 24 uur tijd zit.
- Wanneer uw organisatie nog niet geregistreerd is bij ZonMw dan kunt u dit in ProjectNet aanvragen. Zonder organisatie is het niet mogelijk een ProjectNet account aan te maken. Ook de organisaties waarmee u samenwerkt dienen in ons systeem geregistreerd te worden. Wij adviseren u om dit tijdig aan te vragen.
- Het is handig om voordat u uw aanvraag digitaal indient, een PDF van uw aanvraag uit te printen en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar ProjectNet heeft gekopieerd kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in ProjectNet zelf corrigeren.
- Om de begroting goed in PDF te laten passen, kunt u de marges aanpassen naar 'smal' en de afdrukstand naar 'liggend'.
- Wanneer uw aanvraag niet ontvankelijk (onvolledig of onjuist ingediend) is, ontvangt u binnen 2 dagen na de deadline bericht van ZonMw. In het bericht staat welk onderdeel aangevuld moet worden om alsnog voor beoordeling in aanmerking te komen. U krijgt daarbij maximaal 24 uur de tijd om uw aanvraag aan te passen en opnieuw in te dienen. Zorg ervoor dat de hoofdaanvrager en/of de projectleider/penvoerder in die periode telefonisch goed bereikbaar is.

Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

Direct na het digitaal indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag wordt u gewezen op het formulier 'Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag'. Wij verzoeken u deze te voorzien van de handtekening van de 'bestuurlijk verantwoordelijke' en de 'hoofdaanvrager' en deze per e-mail te sturen naar ZonMw, t.a.v. mevrouw Alibux, eenzaamheid-lzo@zonmw.nl. De verklaring dient uiterlijk 1 week (dinsdag 8 september 2020) na indiening via ProjectNet binnen te zijn.

Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact met ons opnemen via eenzaamheid-lzo@zonmw.nl. Daarnaast is er een telefonisch spreekuur op dinsdag- en donderdagmiddag tussen 15:00 en 16:00 uur. U belt hiervoor naar 070-3495472.

Technische vragen

Bij technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw (ProjectNet) kunt u contact opnemen met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 78, projectnet@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer zodat wij u eventueel kunnen terugbellen.

Downloads en links:

- [Subsidiebepalingen](#)
- [Procedurebrochure aanvragers](#)
- [Begroting ZonMw-format Overige Instellingen](#)
- [Aanvraagformulier](#)
- [Format intentieverklaring](#)

Bibliografie

- Bouwman, T.E., Tilburg, T.G. van. (2020). *Naar een gerichtere aanpak van eenzaamheid: Zeven werkzame elementen in eenzaamheidsinterventies*. TGG Volume:51; editie 1
- Commissie toekomstige zorg thuiswonende ouderen. (2020). *Oud en zelfstandig in 2030 - Aangepast REISadvies: Opgehaald van Rijksoverheid:*
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/06/30/oud-en-zelfstandig-in-2030-aangepast-reisadvies>
- Eenzaam.nl. (2019). *Soorten eenzaamheid*. Opgehaald van Enzaam.nl:
<https://www.eenzaam.nl/over-eezaamheid/soorten-eezaamheid>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2018, maart 20). *Actieprogramma 'Eén Tegen Eenzaamheid'*. Opgehaald van Rijksoverheid:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/eezaamheid/documenten/publicaties/2018/03/20/actieprogramma-eeen-tegen-eezaamheid>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2018, maart 8). *Rijksoverheid*. Opgehaald van Pact voor de ouderenzorg:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/03/08/pact-voor-de-ouderenzorg>
- Movisie. (2019). *Jouw interventie in de databank*. Opgehaald van Movisie:
<https://www.movisie.nl/databank-effectieve-sociale-interventies/jouw-interventie-databank>
- Movisie. (2020). *Wat werkt bij de aanpak van eenzaamheid*. Opgehaald van Movisie:
<https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2020-02/wat-werkt-eezaamheid-dossier-2020.pdf>
- RIVM. (2019). *Ouderen van nu en straks*. Opgehaald van Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu: <https://www.rivm.nl/ouderen-van-nu-en-straks>
- Sociaal en Cultureel Planbureau. (2020). *Gelukkig ouder worden in een veranderende samenleving - een pleidooi voor zingeving en creativiteit*. Opgehaald van Sociaal en Cultureel Planbureau:
<https://www.scp.nl/publicaties/essays/2020/06/11/gelukkig-ouder-worden-in-eeen-veranderende-samenleving>
- Volksgezondheidszorg.info. (2019). *Eenzaamheid*. Opgehaald van Volksgezondheidszorg.info:
<https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/eezaamheid/cijfers-context/huidige-situatie>
- Wetenschappelijke Advies Commissie. (2019, 5 17). *Advies Wetenschappelijke adviescommissie- Op weg naar effectieve interventies tegen eenzaamheid*.
- ZonMw. (2011, 9 30). *Signalement Zorg voor Eenzaamheid*. *Signalement Zorg voor Eenzaamheid*. Den Haag: ZonMw. Opgehaald van https://www.zonmw.nl/uploads/tx_vipublicaties/Signalement_Zorg_voor_Eenzaamheid_webversie.pdf

Bijlage 1 – Handige bronnen voor uw aanvraag

Cijfers eenzaamheid

- [Loket gezond leven](#) (RIVM)
- [Werkzame elementen](#) (RIVM)
- [Wijk- en buurtcijfers eenzaamheid](#) (RIVM)
- [Gezondheidsmonitor](#) (GGD)

Aanpak/ stappenplan

- [Handreiking Lokale aanpak van eenzaamheid](#) (Coalitie Erbij)
- [Wat werkt bij de aanpak van eenzaamheid](#) (Movisie)
- [Hoe schrijf ik een handboek](#) (Movisie)
- [Procevaluatie bij de beoordeling van interventies](#) (Movisie)
- [Informatie over databank Effectieve sociale interventies](#) (Movisie)
- [Zeven werkzame elementen in eenzaamheidsinterventies](#) (Bouwman en van Tilburg)

Contact lokale coalities

- [Een tegen Eenzaamheid](#)